

System oceniania z języka polskiego w XXIII Liceum Ogólnokształcącego

im. ks. prof. Józefa Tischnera w Łodzi

1. Oceniamy

- wiadomości (ich zakres wyznacza realizowany program-*Ponad słowami* Wydawnictwa Nowa Era. Za kluczowe dla przedmiotu uznajemy wiadomości wynikające ze znajomości lektur. Wymagana jest także znajomość pojęć i definicji z teorii literatury oraz nauki o języku;
- umiejętności określone w *Podstawie Programowej*;
- podstawy, przez które rozumiemy stopień zaangażowania ucznia/uczennicy w procesie kształcenia.

2. Sprawdzamy wiedzę i umiejętności ucznia/uczennicy oraz oceniamy ich zaangażowanie w proces kształcenia. Przedmiotem oceny na lekcjach języka polskiego są:

- testy sprawdzające wiadomości (ich zakres wynika z realizowanego programu nauczania, uczeń informowany jest z tygodniowym wyprzedzeniem o terminie przeprowadzenia testu i materiale rzeczowym, na którym jest on oparty) oraz testy badające umiejętność czytania ze zrozumieniem;
- prace pisemne (klasowe), polegające na tworzeniu przez ucznia/uczennicę dłuższej spójnej wypowiedzi na zadany temat i narzuconej formie, w tym wypowiedzi argumentacyjnych oraz esejów interpretacyjnych;
- kartkówki (obejmujące materiał trzech ostatnich lekcji lub sprawdzające stopień znajomości lektury);
- wypowiedzi ustne (przygotowane w domu lub przygotowane na podstawie informacji zgromadzonych w czasie lekcji);
- recytacja;
- aktywność na lekcji (zgłaszanie się i udzielanie odpowiedzi, aktywne słuchanie, wykonywanie poleceń, uczestnictwo w pracach zespołu);
- udział w konkursach i olimpiadach polonistycznych.

3. Przeliczanie procentów z prac klasowych na oceny szkolne:

Zakres podstawowy i rozszerzony.

OCENA	SKALA PROCENTOWA
niedostateczny	poniżej 40%
dopuszczający	40%-59%
dostateczny	60%-74%
dobry	75%-89%
bardzo dobry	90%-99%
celujący	100%

PROPOZYCJE DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W NAUCE

ZESPÓŁ HUMANISTYCZNY

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie warunków sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych. § 6 1. Nauczyciel jest obowiązany, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

Dostosowanie wymagań:

- ♣ powinno dotyczyć głównie form i metod pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania,
- ♣ nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną,
- ♣ nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych,
- ♣ nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego.

Specyficzne trudności w uczeniu się:

- ♣ dysgrafia: trudności w opanowaniu kształtnego, czytelnego pisma o zadowalającym poziomie graficznym,
- ♣ dysortografia: trudności w opanowaniu poprawnej pisowni, zgodnej z regułami ortograficznymi danego języka,
- ♣ dysleksja: trudności w opanowaniu umiejętności poprawnego czytania, zarówno pod względem technicznym, jak i rozumienia czytanych treści,

Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo.

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny prac pisemnych powinny być ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzanie pracy może być niekonwencjonalne.

- nie oceniać poziomu graficznego pisma i jego estetyki,
- zachęcać ucznia do pisania drukowanymi literami,
- pozwolić uczniowi na wykonywanie domowych prac pisemnych na komputerze,

- zachęcać do sporządzania notatek w formie graficznej,
- w przypadku, gdy praca pisemna ucznia jest nieczytelna, przepisać go ustnie z danego zakresu materiału.

Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

Dostosowanie wymagań dotyczy głównie formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu. W żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki.

- zamiast klasycznych dyktand proponuje się sprawdziany polegające na uzasadnianiu pisowni wyrazów, odwołując się do znajomości zasad ortograficznych,
- dać uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci,
- oceniać odrębnie merytoryczną stronę pracy i odrębnie poprawność pisowni, nie wpisując tej drugiej oceny do dziennika,
- częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad wnikliwą ich poprawą,
- posadzić ucznia blisko nauczyciela – umożliwi to zwiększenie koncentracji uwagi, ograniczy bodźce rozpraszające (zachowania innych uczniów), bliskość tablicy pozwoli na zmniejszenie ilości błędów przy przepisywaniu, zwiększy kontrolę pracy ucznia przez nauczyciela,
- na pracach klasowych pozwalać korzystać ze słownika ortograficznego,
- uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, przedstawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych, wzorów itp..

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści.

Dostosowanie wymagań:

- nie nakazywać czytania na forum klasy,
- upewniać się czy uczeń właściwie zrozumiał polecenie i czytany tekst poprzez zadawanie mu dodatkowych pytań,
- nie budować poleceń wielostopniowych,
- pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do określonych treści, wskazane jest zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych lub tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce,
- selekcjonować wiadomości do nauki,
- pozwolić na korzystanie z lektur sfilmowanych, czy też nagrań magnetofonowych, komputerowych zamiast czytania obszernej lektury,
- unikać wrywania do odpowiedzi, jeśli to możliwe uprzedzić ucznia, że będzie pytany np. na początku lekcji – pozwoli to mu skoncentrować się, przypomnieć nauczony materiał, a także zmniejszy napięcie emocjonalne blokujące ucznia.

PROPOZYCJE DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W NAUCE

ZESPÓŁ HUMANISTYCZNY

Uczniowie z orzeczeniem poradni psychologiczno - pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim lub z opinią poradni psychologiczno – pedagogicznej, realizują podstawę programową kształcenia ogólnego.

Uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim obowiązują te same podręczniki i zeszyty ćwiczeń, co resztę klasy.

Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy.

Na lekcjach języka polskiego nauczyciel dostosowuje wymagania poprzez:

- pozostawienie większej ilości czasu na przyswojenie nowych treści;
- motywowanie do pracy poprzez częste pochwały, docenianie najmniejszego wysiłku ucznia;
- dostosowanie zadań do możliwości intelektualnych ucznia oraz wydłużenie czasu na ich wykonanie;
- motywowanie ucznia do brania udziału w lekcji, odrabiania zadań domowych;
- przekazywanie informacji o treściach koniecznych do opanowania;
- umożliwienie systematycznego zaliczania materiału małymi partiami;
- podawanie poleceń w prostej formie, unikanie trudnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu;
- częste powtarzanie i utrwalanie zdobytych wiadomości;
- instruowanie ucznia podczas samodzielnej pracy na lekcji;
- sprawdzanie wiedzy uczniów może odbywać się w formie odpowiedzi ustnych na proste pytania, na początku lub w trakcie lekcji;
- posadzenie ucznia z przodu sali lekcyjnej, blisko biurka nauczyciela (jeżeli jest to zalecenie poradni)

Obniżony rozwój umysłowy

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych na zajęciach z języka polskiego:

- zmniejszanie ilości materiału do zapamiętania;
- pozostawianie większej ilości czasu na przyswojenie nowych treści;
- odpytywanie po uprzedzeniu, kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany;
- wymagania w wypowiedzianiu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań;
- zmniejszenie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań;
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie;
- wydłużanie czasu na odpowiedź;
- w miarę możliwości, częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień;
- możliwość dokończenia w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach;
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

Oceniając ucznia o obniżonym rozwoju umysłowym uwzględnić należy:

- wysiłek, który uczeń wkłada w opanowanie wiadomości i umiejętności;
- poziom motywacji do pracy;
- zaangażowanie w opanowanie materiału programowego;
- samodzielność wykonywaniu zadań.

Praca z uczniem z Aspergerem

Na lekcjach języka polskiego nauczyciel dostosowuje wymagania poprzez:

- zachowywanie schematu pracy na lekcjach i stałości działań (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);
- trzymanie się tego, co jest przewidziane do realizacji. W sytuacji zmiany w planach konieczne jest uspokojenie, wyciszenie i pełne rzetelne uprzedzenie ucznia o planowanych zmianach. Zmiany muszą być wprowadzane uważnie i planowo, ale nie powinno się ich eliminować;
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych);
- zwrócenie uwagi (diagnoza) na możliwą nadwrażliwość ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie reagowanie (np. nadwrażliwość słuchowa - zniżanie tonu głosu podczas rozmowy, wzrokowa - tworzenie stonowanych dekoracji w klasie itp.);
- kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia, zwracanie się do niego po imieniu;
- robienie przerw między wypowiadanymi zdaniami, tak by dać uczniowi możliwość ich przetworzenia;
- powtarzanie polecenia, sprawdzanie stopnia jego zrozumienia;
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- nie przekazywanie zbyt wielu informacji, a gdy chodzi o polecenia, to wystarczy jedno, co da pewność jego wykonania przez ucznia (dla pewności, można poprosić, aby opisał je własnymi słowami);
- sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań: Co się wydarzyło? Gdzie? Kiedy? Dlaczego? itp.;
- używanie krótkich zdań, prostego i jednoznacznego języka - podawanie jasnych instrukcji;
- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny, popieranie ich tekstem pisanym, obrazem, ilustracją, filmem;
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych. Wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw np. przyjaźń - wrogość;
- organizowanie zajęć związanych z wyjaśnianiem znaczenia niektórych słów, przysłów, powiedzeń czy metafor;
- w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych;
- dzielenie zadania na wieloetapowe krótsze części;
- zadawanie krótszych prac domowych w sytuacji, gdy rodzice zgłaszają, że nauka w domu trwa godzinami;
- dostosowanie pomocy dydaktycznych i zadań do zainteresowań ucznia
- wykorzystywanie wąskiej i fachowej wiedzy oraz zainteresowań ucznia podczas prowadzenia lekcji;
- umożliwianie uczniowi - w określonych sytuacjach, a nie zawsze, kiedy ma na to ochotę - mówienia o swoich pasjach i zainteresowaniach;
- z powodu impulsywności i problemów w czekaniu na swoją kolej odpytywanie ucznia w pierwszej kolejności;
- nie zakładanie, że uczeń nie słucha i nie uczestniczy w toku lekcyjnym jeżeli nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, czy też siedzi bokiem do nauczyciela;

Im prościej, krócej i jaśniej będą kierowane uwagi do dziecka, tym większe prawdopodobieństwo, że je usłyszy, zrozumie i wykona polecenia.

Opracowanie: Ewa Kowalska na podstawie propozycji mgr Malwiny Szaji

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego

Liceum Ogólnokształcące

poziom podstawowy

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ biegle opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej lub dodatkowo przyswoił wiadomości wykraczające poza zakres programu nauczania;
 - ☐ interpretuje zdobytą wiedzę w sposób samodzielny i oryginalny; samodzielnie
 - ☐ wykorzystuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych; prezentuje
 - ☐ wiedzę, posługując się precyzyjnym językiem i bogatym słownictwem;
 - ☐ swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł.
- Erudycyjnie się wypowiada w formie ustnej i pisemnej
- Posiada i wykorzystuje w wypowiedziach bogate słownictwo i składnię

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ samodzielnie interpretuje posiadane wiadomości;
 - ☐ swobodnie stosuje zdobytą wiedzę;
 - ☐ nie popełnia błędów językowych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- swobodnie wypowiada się w formie ustnej i pisemnej, posiada bogate słownictwo.

Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ rozumie zdobytą wiedzę, czego dowodem jest funkcjonalne stosowanie jej w praktyce
- ☐ stosuje zdobytą wiedzę w wypowiedziach ustnych i pisemnych
- ☐ popełnia drobne usterki językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- ☐ w każdej sytuacji wykazuje się dobrą znajomością zdobytej wiedzy.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ rozumie zdobytą wiedzę;
- ☐ stara się zastosować zdobytą wiedzę;
- ☐ popełnia nieliczne błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- ☐ przejawia braki w trwałym opanowaniu materiału programowego.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ wykazuje liczne braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego programowej;
- ☐ nie rozumie większości zagadnień materiału programowego;
- ☐ stosuje zdobytą wiedzę z pomocą nauczyciela;
- ☐ często popełnia błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- ☐ ma trudności w utrwalaniu zdobytej wiedzy.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ nie przyswoił podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego programowej, co nie pozwala na kontynuację nauki w klasie wyższej lub ukończenie szkoły;
- ☐ nie rozumie wiadomości z zakresu programu nauczania;
- ☐ nie umie stosować nabytej wiedzy;
- ☐ nie utrwała przekazywanej wiedzy;
- ☐ Nie zalicza prac klasowych lub unika prac klasowych;
- Nie wypowiada się.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego

Liceum ogólnokształcące

Poziom rozszerzony

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ biegle opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego i rozszerzonego podstawy programowej lub dodatkowo przyswoił wiadomości wykraczające poza zakres programu nauczania;
- ☐ interpretuje zdobytą wiedzę w sposób samodzielny i oryginalny; samodzielnie
- ☐ wykorzystuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych; prezentuje
- ☐ wiedzę, posługując się precyzyjnym językiem i bogatym słownictwem;
- ☐ swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego i rozszerzonego podstawy programowej;
- samodzielnie interpretuje posiadane wiadomości; swobodnie stosuje zdobytą wiedzę;

☐ nie popełnia błędów językowych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych; swobodnie operuje wiedzą z zakresu podstawowego i rozszerzonego podstawy programowej.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego i rozszerzonego podstawy programowej;
- ☐ rozumie zdobytą wiedzę;
- ☐ stosuje zdobytą wiedzę;
- ☐ popełnia drobne usterki językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- ☐ w każdej sytuacji wykazuje się dobrą znajomością zdobytej wiedzy.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ opanował część wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego i rozszerzonego podstawy programowej;
- ☐ rozumie zdobytą wiedzę w stopniu dostatecznym
- ☐ stara się zastosować zdobytą wiedzę;
- ☐ popełnia nieliczne błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- ☐ przejawia częściowe braki w trwałym opanowaniu materiału programowego.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ wykazuje liczne braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego i rozszerzonego podstawy programowej;
- ☐ nie rozumie większości zagadnień materiału programowego;

- ☐ stosuje zdobytą wiedzę jedynie przy pomocy nauczyciela;
- ☐ często popełnia błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- ☐ ma trudności w utrwalaniu przekazywanej wiedzy.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- ☐ nie przyswoił podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego i rozszerzonego podstawy programowej, co nie pozwala na kontynuację nauki w klasie wyższej lub ukończenie szkoły;
- ☐ nie rozumie wiadomości z zakresu programu nauczania;
- ☐ nie stosuje przekazywanej wiedzy;
- ☐ nie potrafi zaprezentować wiedzy dotyczącej podstawy programowej;
- ☐ nie utrwała przekazywanego materiału literackiego i językowego.

